

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujság

Előfizetési ára: egész évre 10 K, fél évre 5 K.
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-takarékpénztári csekk- és kifizetési számla 10489. sz.

A bitang brávók.

(Rapszódia.)

Irla: **Horváth Lajos** közlegény.

Te vén Európa! Te földrészek véne,

Illyet nem pipáltál soha életedbe: —

Hogy ennyi piszkosság történjék hátadon,

Hogy ennyi tetűfaj szívja a véredet:

Álmunkba sem hittük... Te magad sem hitted...

Te magad sem hitted...!

Kevesen vagyunk már, a kik táplálhatjuk

Régi hied, neved, az erkölcsiséged...

Népek és nemzetek térnek gonosz útra:

Szövetségstörésre, hitszegés útjára.

Ami szent volt földön, ami szent az égen,

Embernek szívében, emberek hitében:

Az be van mocskolva, az össze van törve,

Az össze van törve...!

Itália népét a keblünkre vettük,

Harminchárom évig öleltük, becőztük...

Harminchárom évnek mindenik órája,

Mintha egy rettentő, rút vigyorgás volna...

Hogy az olasz népnek álarc volt az arcán,

Gazság a szívébe, de nem vettük észre,

Mért nem vettük észre...?!

— Egykor a szabadság zászlója lobogott

A mi kezeinkben, a ti kezetekben;

Nálunk még ott lobog imádságos tisztán,

Nálatok a sárban, szemétdombra tűzve,

Rongyos nép hurcolja, rongyokra van tépve,

Rongyokra van tépve...!

Emelkedni kezd az agy a rejtékében,

Álmokba kérdjük: van Isten az égen?

Csak el kell gondolni: az támad meg minket,

Aki azt ígérte Istenre, hitére,

Hogy megvéd hogyha kell!... És ép akkor hagy el!

És ép akkor hagy el!...

Harminchárom évnek mindenik órája,

Mintha egy rettentő, rút vigyorgás volna...

Most hogy ím az álarc leesett az arcáról,

Most látjuk, hogy ki vagy, szövetséges olasz!

— Hitvány, bitang-brávó!

— Mi is az a brávó? Így hívja önmagát

Az olasz, a mikor vértsepegő pénzért

Megöli az apját, megöli az anyját...

Megrezen a lélek. Hát ezekben hittünk?

Mi, kik apjuk voltunk s az anyjuknál szentebb!...

Hát ezekben hittünk, ha majd vész tornyosul,

Megvédnek majd minket?!

... Hah! védelem helyett, leköpték az írást...

És miként Lucheni, született fajzatuk,

Gyilkot emelt egy szent, gyászos Madonnára...

Úgy emeltek ők most vértsepegő pénzért

Orgyilkot mireánk, apjukra, anyjukra

A Monarchiára, Nagy-Németországra...!

... Türr Pista, Türr Pista mivé lett az a nép, —

Kiért valamikor lángra gyult a szíved,

S homlokodra tűzve szép piros sipkád

Vezetted a magyart, harsogott az ének:

„Erek ez a zsemle, nem fér a zsebembe, —

Ketté kéne vágni!”...

... Az anyatok lelkét, azt vágjuk most ketté!

... Abcug! bitang-brávók! Abcug! Lazaroni!

Hitszegő, rongy olasz, megcsaltatok minket,

Megtagadjuk mi most: az Istenetek...!

A világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott — Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék bármelyik községébe tartozó külön a hős 82-ös katonák hiteles és teljes névsorát egyedül a „Székelyország” c. ujság közli. E lapot három hónapig 2 K 50 fillérért bárhova s így a táborba is bérmentesen elküldi a „Székelyország” kiadóhivatal, mely Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt van. **Rendelje meg azonnal!** Posta-utalványra írja le a címet és küldje be a csekély előfizetést, melynek vétele után hetenként pontosan kapja a „Székelyország”-ot, a székelység hű barátját.

Táborból.

Mikor a 82-ösök remekelnek.

Oroszország, 1915. június 24.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Szerencsém van utolsó nagy harcainkból egy kisebb jelenetet nagyjában vázolni, hogy ebből is lássák otthon, miképp nem töltjük az időt hiába.

Június 20. vasárnap, szép napfényes nyári nap van Egész ezredünk vonala előtt csend honol.

Magunkvájt lakásainkban meghúzódva, pihenjük az utóbbi napok fáradságait. Mert bizony e hó 13. óta (akkor kezdtük az orosz Sieniawától futtatni), nem igen volt időnk nagyobb pihenésre. Annál jobban esik itt most a pihenés a szép zöld vetés tövében, mivel ezt orosz földön a T... folyó mentén tehetjük.

Az oroszok tőlünk egyes helyeken négy-ötszáz, máshol ezer-ezerkétszáz lépés távolságban vesznek lélekzetet a nagy futás után...

Estére az ég beborult. Sűrű fekete felhő zárja el szemünk elől a hold fényét. Korom sötétség uralkodik, de ez minket nem zavar. A lövészárokból élet, mely éjjel rendszeren sokkal zajosabb, mint nappal, rendes medrében folyik.

Mindenki talpon van. Tíz óra. Épen most fogyasztottuk el vacsoránkat, mely finom rizsgulyás és utána fekete kávé volt.

Rendbejőve a belüggyel, fegyvereink mellé állva, cigarettára megpipára gyújtunk. A közelebb levők csendesen elbeszélgetnek az édes jó szülőkről, a szömorkodó feleségről, na meg szó esik az árván maradt kedvesekről is...

A más rész, mely épen szolgálatot tesz, mereven figyel a sötétségben. A legkisebb gyanús neszre is ügyel. Gondolataival pedig talán a szép székely bércek között kalandoz.

Igy telik el csendesen az est.

Tizenkét óra. Felváltjuk az őrköt. Ekkor is még csend van.

Félegy óra előtt mintegy ötperccel, a IV. zászlóaljjal szemben (itt a legközelebb, 300--350 lépésnyire vannak az oroszok), az örök gyorslövéseket adnak le. Mint a szélvihar, úgy száguld végig a zászlóaljon a kiáltás:

— Tüzet! Itt az orosz!

Erre óriási golyózáport zúdít a zászlóalj az oroszokra, kik közül sokan elesnek, hogy több fel se keljenek, mások meg összerogyva, jajveszékelnek. De a nagy tömeg mégis előre nyomul és vad ordítással rohan állásainkra...

Egy szempillantás alatt vége a lövésnek. A szurony veszi át irtózatosszerű szerepét.

Mennydörgésszerű „Hurrá!” kiáltással ugrunk fel a fedezékből és keményen szorított szuronyos fegyverrel vetjük magunkat az előrohanó muszkára...

Óriási zivajjal vegyül össze a két tömeg és ember — ember ellen küzd. Irtózatosszerű kézi tusa fejlődik.

Az oroszok hatalmas túlerőben vannak, de zászlóaljunk nem enged. Ott túlerő, de itt a rendíthetetlen bátorság. Minden emberünk megvadtul oroszunként küzd a beláthatatlan tömeggel. Az orosz tömött sorok ritkulnak. Azonban újabb és újabb erősítésük vonul előre. Ennek dacára a sötét tömeg csak egy helyen kavargog — pokoli zajjal...

Éjfélután két óra. Egy és félóra óta foly a rettenetes szuronyharc és még mindig eldöntetlen, még mindig ugyanazon helyen tart anélkül, hogy egyetlen lépés tért is nyert volna az ellenség tömege.

Jön ami tartalékunk is Schmidt kapitány vezetésével. Ez a második zászlóalj, mely csendes rajvonalba fejlődik és a következő pillanatban már eget rázó „Hurrá!” kiáltással veti magát a küzdő tömeg közé.

A szuronyharc még rettenetesebb képet ölt. Szóltalanul vagy jajveszékelve esnek össze szuronyaink hatásától az oroszok...

Hajnali három óráig tartott a szuronyharc, tehát több, mint két és fél óra hosszat.

Ekkor már az oroszok nem bírják tovább hősiességüket, ellentámadásunkat, kénytelenek futva hátrálni. Egyesült két zászlóaljunk és gépfegyverünk, pusztító golyózáppal kíséri a futó tömeget. Félnégy órára a hely megtisztult az oroszoktól, kik a víz túlsó partjára vonultak vissza.

Mintegy 200—250 halottat, sok sebesültet és 200 sértetlen foglyot hagytak hátra. Ennyiben kerül a muszkáknak egy rövid 400—500 lépéses kirándulása, ha 82-ösökkel találkozunk. Ami veszteségünk aránylag igen kevés.

A foglyok egyöntetű vallomása szerint, két ezred csinált szuronyrohant zászlóaljunk ellen.

Tehát két ezred előbb egy, később két zászlóalj ellen s két és félórás szuronyharc. A hat-hétszerez túlerőnek velünk szemben semmi eredménye más, mint jó néhány

száz emberük elveszése... Minekünk pedig egy gyönyörű látvány, amint a futó tömeg golyóink záporától halomra hull...

Reméljük, hogy egyhamar nem lesz kedvük ehhez hasonló kirándulást produkálni...

Mire a nap feljön, ismét a fedezékben van a hős székely fiuk mindenike. Jó kedvűen fogyasztja reggelijét és neveti a muszka óriás megfutamolását.

Igy harcolnak a 82-ösök a túlerővel szemben s két és félórás szünet nélkül való futóléptetésével végeznek. Erre aztán méltán illik reá a mondas:

— Remek és vitéz egy harc volt...

Igy küzdenek a Szende brigádéros székelyei, kik még soha szegényt nem hoztak a hadseregbe, sem a székely nemzetre és nem is fognak hozni a jövőben sem.

E harcban egy jó bajtársunk: Dáné Mózes tizedes (Székelykeresztúr) fején kapott lövésében hősi halált halt. L. — község temploma mellé tábori lelkészünk szertartásával és ezredesünk, tisztjeink s bajtársai jelenlétében helyeztük örök nyugalomra.

Hozzá tartozóit engesztelje, vigasztalja az a tudat, hogy a dicső halált halt, mint hős, jó katona harcolt és vérzett el szeretett hazánkért!

Szerkesztő urnak a küldött „Székelyország”-okért köszönetet mondva, maradok tisztelettel:

Kerekes Endre,
82-ös szakaszvezető.

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaarnyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháborúban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminisztérium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

XXVII.

Az 1915. február 18-án kiadott 129. sz. veszteség lajstrom szerint: Fábán Pál zászlós 26. gye. 16. sz. Háromszékvm. Árkos 1892, meghalt 1914. december 15 én.

Az 1915. február 20-án kiadott 130. sz. veszteség lajstrom szerint: Kiss Ernő főhadnagy 6. honv. gy. e. 5. sz. Hszvm. Kézdivásárhely 1885. megs.

Antal Ilyés 24. honv. gy. e. 5. sz. Csikesicső 1884. hadifogoly (Murom, Wladimir tartomány, Oroszország).

Baki József 62. gye. 14. sz. Marostvm. Marosfalu 1885. hadifogoly (Ustj-Kamenogorsk, Oroszország). — Barabás János 62. gye. 8. sz. Marostordavm. Marosszentgyörgy 1892. hadifogoly (Serdobsk, Oroszország). — Berszán Demeter 24. gye. 5. sz. Csikszépvíz 1890. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Burján György 62. gye. 16. sz. Marostordavm. Káposztásszentmiklós 1891. hadifogoly (Astrachan, Oroszország).

Csipeán (Breván) Gábor 62. gye. 12. sz. Marostm. Mezőmadaras 1886. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Csutak Ignác 24. gye. 3. sz. Udvarhvm. Erdőfüle 1887. hadifogoly (Asshabad, Oroszország).

Dáné Mihály 24. gye. 12. sz. Hszvm. Ozdola 1888. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Erdei Ferenc 62. gye. 14. sz. Marostvm. Deményháza 1892. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Faltuvégi József Imre 62. gye. 16. sz. Marostvm. Csókfalva 1883. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Fazekas Ferenc 24. gye. 9. sz. Hszvm. Papolecz 1887. hadifogoly (Astrachan, Oroszország).

Gábor Péter 24. gye. 5. sz. Csikszépvíz 1881. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Imre Áron 24. gye. 2. pót. Csikszentmiklós 1883. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Jancsó István pót. 24. gye. 3. pót. Hszvm. Kézdivásárhely 1884. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). — Jánosi Ferenc pót. 62. gye. 4. pót. Marostvm. Folyfalva 1883. hadifogoly (Astrachan, Oroszország).

Karácson János pót. 24. gye. 7. sz. Hszvm. Mikóujfalu 1888. hadifogoly (Murom, Wladimir tartom. Oroszország). — Keresztes Miklós ővezető 24. gye. 7. sz. Udvarhvm. Miklósfalu 1891. hadifogoly (Astrachan).

László Ferenc 24. gye. 2. pót. Csikszentdomokos 1886. hadifogoly (Astrachan). — Máteffi Dénes 1. népfgye. 8. sz. Udvarhvm. Kadács 1887. ms. — Molnár Gyula c. ővezető 24. gye. 2. pót. Hszvm. Gidófalva 1883. hadifogoly (Astrachan).

Nagy Ferenc 24. gye. 9. sz. Hszvm. Sepsibodok 1886. hadifogoly (Astrachan). — Németh János pót. 24. gye. 3. sz. Udvarhvm. Magyarhermány 1888. hadifogoly (Asshabad, Oroszország).

Opra Lajos tizedes 24. gye. 4. sz. Hszvm. Torja 1893. hadifogoly (Astrachan). — Sandi Vilmos 24. gye. 12. sz. Hszvm. Futásfalva 1891. hadifogoly (Astrachan). — Sebestyén Ferenc ővezető 24. gye. 4. sz. Hszvm. Nagyborosnyó 1896. hadifogoly (Astrachan). — Seprődi Péter tart. 62. gye. 14. sz. Marostvm. Kibéd 1888. hadifogoly (Astrachan).

Szikszai József 62. gye. 9. sz. Marostvm. Felsőköhér 1892. hadifogoly (Astrachan). — Szilágyi Péter 62. gye. 13. sz. Marostordavm. Póka 1892. hadifogoly (Astrachan).

Tőkés Elek pót. 62. gye. 2. pót. Marostvm. Torboszló 1886. hadifogoly (Serdobsk, Oroszország). — Tőkés Pál József 62. gye. 11. sz. Marostvm. Gödemesterháza 1889. hadifogoly (Astrachan).

Ungurán Demeter 24. gye. 8. sz. Csvm. Gyergő ölgyes 1882. hadifogoly (Astrachan).

Voloncs Sándor ővezető 24. gye. 9. sz. Hszvm. Kézdivásárhely 1884. hadifogoly (Astrachan).

Helyreigazítás a 64. sz. veszteség lajstromhoz: Erdős Lajos tart. tizedes 62. gye. 16. sz. Marostvm. Folyfalva 1888. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). Mint sebesült volt kimutatva). — Fodor Károly tart. 62. gye. 9. sz. Marostvm. Szászregen 1891. hadifogoly (Ugrjeschkaya, Oroszország). Mint sebesült volt kimutatva). — Kocsis János tart. 62. gye. 1. st. 11. sz. Marostvm. M. Oroszfalu 1888. hadifogoly (Bijsk, Oroszország). Mint sebesült volt kimutatva). — Veres János tart. 62. gye. 12. sz. Udvarhvm. Kisbaczon 1886. hadifogoly (Astrachan, Oroszország). Mint sebesült volt kimutatva).

(Folytatjuk.)

Hazafias műsoros estély.

A székelyudvarhelyi 82. gy. ezred itthon lévő őrmesterei f. évi július hó 3-án este, a Barkóczy-féle vendéglő gyönyörű kerthelyiségében, amint azt a falragaszok hetekkel azelőtt hirdették: Meltóságos Ugron János főispán és Meltóságos Rothenáry Albert ezredes védnökségével, hazafias műsoros estélyt rendeztek. Az estély célja a lehető legemesebb: letörölni az árvák könnyeit.

Ugy a rendezőség, mint azok, kik érdeklődéssel vártuk az elkövetkező néhány kedves órát, szívszorongva figyeltük az esőterhes-fellegek futását. Oh! eső lesz! Az előző napokban milliárdok voltak lefektetve a leomló nyári záporokba. Vettek lett volna még a gondolat is, amely ellenük szólt volna. Csak pár órácskát kértünk fegyverszünetet a rohó felhőktől. Kegyelmeztek. Az estélyt meglehetett tartani. Igaz azonban, hogy mégis csak jó volt annak, aki esőernyőt is hozott magával. Ugy-e?

Már este 9 órakor együtt van a fenyves közönség. A fehér asztalon felív fehér papírra kopogva egy, a bőségszaruból kipottyanó program. Ha jól emlékszem több, mint 16 programpont. A jóakarát sugalmazta ezt a rendezőség részéről. Mindenbe ki akart tenni magáért.

9 óra után pár perccel megzendül a 82. ezred zenekara s funkcionál jó másfél óra hosszat. Az egész estély fénypontja a „Rezervista álma”. Sokszor volt alkalmam ezt a zseniális zeneszámot hallgatni (grammofonon is!), — de mondhatom (talán a nagy idők szélvészé hozza magával) — ilyen mélyjáratuan soha, — ennyire nem tetszett soha, ennyire el nem ragadt soha. A csatajelenet fegyverropogása már egészen lázba hozott mindenkit. A láznak pedig az a természete, hogy váltakozik a hevület benne a borzongás hideg lehetével. Én is éreztem, hogy: ludbőrössé lesz a testem.

Az extázis csak fokozódott, mikor a felhangzó Himnuszokra került a sor, amit a közönség állva hallgatott meg. Dicséretet, elismerést érdemel az ezred minden zenésze, legfőképp pedig a dirigens Csulikowszky Károly.

Jó 5-6 zeneszám után következtek a tulajdonképeni szereplők. Azt hiszem fölösleges tulságosan részletezni s elég leszögezni azt a tényt, hogy a közönség tapsai élő bizonyíték arra, hogy a szereplők egytől egyig elérték azt az ideális célt, amire törekedtek s amit a jól mulató közönség viharzó kedéllyel honorált. Mégis helyénvaló fölidézni az emlékekben Mátray B. Böske szimpátiikus, kedves megjelenését a pódiumon. Bár még keveset szerepelt a fiatal művészlányka nyilvánosság előtt, — a közönségnek ugy látszik kedvence. Hisz fel sem csendült a dal s máris zug a tapsvihar. Hja! a feljövő napnak sok bámolója szokott lenni! S a mintelhangzott a dal, épugy zugott a taps, mint azelőtt. A közönségnek tetszett látni a napot, amint lépdegél apró topánkáival az ég pereméről fönnebb, mind fönnebb fölfelé, a zenith felé...

De jól esett látni azt is, hogy Méltóságos Urunk: *Rothenary* Albert szeretett ezredesünk felállt távol eső asztalától s mintha a szíve vontat volna közelebb, előre jön a pavillon korlátjáig s élvezettel és gyönyörrel szemléli: mit is csinálnak az ő derék fia. Egyszer elmosolyodik. Szinte gondolom miért. A Böske nyakán végigcsurran egy felülről, a zöld lombok közül lefutó kövér esővízcsepp. Hideg lehetett nagyon. A lecsöppenő vízcsepp nem tévesztette el az útját — egyenesen a Böske nyakába. Hanem azért a Böske sem tévesztette el azt, hogy neki most krescendó — egy kétvonalas g-t kell kiénekelnie. Mintha hallanám, hogy Méltóságos Urunk megjegyezte magában:

— Brávó! Ugyis kell! Ezt már szeretem! Ez katonás!

A Tompos, Láng, Ruttká Hollok Micsey és Plam urak szereplése és a kvartett! szépek — kifogástalanok.

Szóval az egész estély szép volt és teljesen kifogástalan.

Azonban, miután én boldogult civilkoromban paedagogus voltam, azt hiszem a kedves rendezőség elfogad tőlem néhány pszichikai megjegyzést. Nem a magam, hanem a közönség szempontjából kérem erre, jobban mondva a közönség és a rendezőség harmonikus együttérzésének szempontjából, egy esetleg ujjalag rendezendő műorosestély még fenyesebb erkölcsi sikereért.

— Az ember lelki természetéből következik, hogy minden nyilvános megjelenésében kezdetben roppant feszés, hogy később ép annál fesztelenebb legyen. Erre kell alapítani az estély programjának elrendezésében a filozófiai felfogást. Nem volt helyes eme filozófia értelmében a program elejére tenni a másfélórát megtartó zenepontokat. Elül

egy overtür. (Ugyis volt, azonban!) Utána a magán szereplők számai, hisz ének és zene ott amúgy is van bőven. És a végére a katona zenét. Ugy, a hogy az jelen esetben volt elrendezve, mire a magán szereplők pontjai jöttek, a közönség már ki volt merülve. S a vége mi? A magán szereplők odaadó munkájának legjava kárba ment, mert a közönség már nem volt képes azzal a figyelemmel élvezni, mint kezdetben azt *tudta volna*. Mily pompás valóság, ha 11 órakor vége van a program azon részének, ahová megfigyelt figyelem kell és azután jött volna a katona zene, milyen oda tartozó lett volna akkor a vidám csevegés, kacaj és pohárcsengés. Nem igaz? így meg a program egy részének el kellett maradnia. Igaz? Ezzel az elrendezéssel ki lett volna kerülve az, hogy azt mondják: hosszú a program. Dehogy hosszú; a zenét végnélül lehet élvezni!

Egy másik dolog. Az egész estély (kivéve a „*Rezervista álmát*” s a Ruttká bajtárs anekdotáját Carussórol) nélkülözte a háborus színezetet. Pedig az estély háborusnak ígérkezett. Ide frappáns háborus irányú szabadelőadás, ezredünk valamelyik kiváló szakértőjétől (pedig mennyi van!), harci dal, gyűjtő hazafias költemény s ehhez hasonlóak kellett volna!

Hogy sirt volna bennünk a bátor, a merész kezekkel meggyújtott, hazafias légekben égő háborus lélek!

Szeretetteljes megjegyzéseimet kérem szeretettel venni.

Horbáth Lajos.

A hős 82-ösök

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915. január 11-én kiadott 99 es számú veszteség lajstromába foglalt 82-ös ezredbeli tisztek és legénység névsora. (XXV. közlemény.)

Forró István 1. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1885. ms. — Fülöp Elek pött. 3. menet. Csikpálfalva 1885. ms. — Fülöp János pött. 4. menet. Udv. Alsósófalva 1885. ms. — Fülöp István 14. sz. Csikdánfalva 1888. ms.

Gábor András pött. 1. menet. Udv. Recsenyéd 1889, meghalt 1914. aug. 29. — Gábor Antal 2. sz. Udv. Kőrispatak 1882. ms. — Gál Imre pött. 3. menet. Csvm. Kilyénfalva 1888. ms. — Gál József pött. 15. sz. Csikszentgyörgy 1891. ms. — Gál Marton 11. sz. Csikszentgyörgy 1884. ms. — Gergely István 5. sz. Udv. Zetelaka 1887. hadifogoly (Uralsk, Oroszország). — Gorman Albert 9. sz. Udv. Parajd 1890. ms.

Gyarmati János 2. sz. Udv. Alsóboldogfalva 1891. ms. — Gyenge Ferenc 8. sz. Csikjenőfalva 1890, meghalt 1914. nov. 8. — Gyöngyös András 3. sz. Udv. Felsőrákos 1887. ms. — Györfi Árpád 13. sz. Székelyudvarhely 1889. ms. — Györfi János

c. őrzető 3 sz. Kolozsvár 1892. ms. — György János 3. sz. Csikménaság 1889, meghalt 1914. nov. 19. — György Károly őrzető c. tizedes 2. menet. Udv. Székelykeresztur 1884, meghalt 1914. nov. 1. — Györgydeák János tizedes, c. szakaszvezető 4. menet. Udv. Bogárfalva 1884, meghalt 1914. nov. 12.

Hajdó Antal pött. 6. sz. Udv. Szentlélek 1886. ms. — Halmágyi Sámuel pött. 2. menet. Udv. Szolokma 1889. ms. — Hanzl Dániel 8. sz. Szolnokdobokavm. Vasasszentiván 1892. ms. — Hideg Demeter 14. sz. Gyergyóbékás 1881. ms. — Hozó Eliás őrzető c. tizedes 9. sz. Csikszentlélek 1890. ms. — Hunfalvy Albert egyévi önkéntes c. tizedes 3. sz. Udv. Gyepes 1890. ms.

Ilyés Mihály 8. sz. Udv. Siménfalva 1888. ms. — Istók Domokos tizedes 8. sz. Udv. Magyarzsákod 1891. ms. — Izsák Mihály tizedes 2. menet. Udv. Kadács 1884. ms.

Juhász Sándor 1. sz. Szilágyvm. Krasznamihályfalva 1890. ms.

Kalányos (Didi) Sándor 1. sz. Udv. Parajd 1887, meghalt 1914. nov. 11. — Kalányos Sándor 1. sz. Udv. Parajd 1888. ms. — Kállai Sándor századkürtös 5. sz. Udv. Zetelaka 1887. hadifogoly (Mokschan, Oroszország). — Karácson János pött. 4. menet. Csvm. Gyimesbükk 1888. ms. — Karácson József 4. menet. Csvm. Gyimesbükk 1884 ms. — Karda János 8. sz. Udv. Tarcsafalva 1890. ms. — Karda Lajos c. tizedes 2. sz. Csikkarczfalva 1882. ms. — Karda Márton pött. 2. menet. Csikszentdomokos 1887. ms. — Katona Ferenc 3. sz. Székelyudvarhely 1890. ms. — Kelemen József 3. sz. Csikcsicsó 1886. ms. — Kelemen Károly 3. sz. Udv. Parajd 1892. ms. — Kelemen Mihály c. őrzető 10. sz. Udv. Bögöz 1887. ms. — Keresztes József 1. sz. Udv. Székelylengyelfalva 1887. ms. — Késa Miklós 4. gépfegyveroszt. Csvm. Gyergyóholló 1887. ms. — Kiss Sándor őrzető 9. sz. Csvm. Gyergyóesomafalva 1891. ms. — Kiss Dénes őrzető, c. tizedes 8. sz. Udv. Medesér 1890, meghalt 1914. nov. 8. — Klein József pött. 8. sz. Udv. Székelykeresztur 1891. ms. — Kőstorfean György 13. sz. Udv. Magyarfelek 1892. ms. — Köllő Ignác pött. 6. sz. Csvm. Ditró. 1888. ms. — Kolumbán Sándor 1. sz. Csikszentimre 1886. ms. — Kóncsag Imre őrzető 1. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1891. ms. — Kóncz Lajos 13. sz. Udv. Kissolymos 1892. ms. — Kopacz Antal pött. 1. menet. Csikcsicsó 1888. ms. — Kóródi Mózes 11. sz. Udv. Felsőrákos 1885. ms. — Kotfasz Péter (György) pött. 4. menet. Csvm. Gyergyóvárhegy 1889. ms. — Kovács Domokos századkürtös 14. sz. Udv. Karácsonfalva 1886. ms. — Kovács Imre pött. 1. menet. Udv. Székelykeresztur 1888. ms. — Kovács János 3. gépfegyveroszt. 1892. ms. — Kovács János 1. sz. Udv. Oroszhegy

1890. ms. — Kovács János (Antal) pött. 2. menet. Csikcsatóság 1887. ms. — Kovács János 9. sz. Udv. Csehótfalva 1892. hadifogoly (Mokschan, Oroszország). — Kovács János tizedes 13. sz. Csvm. Gyergyóalfalu 1886. ms. — Kovács István pött. 1. menet. Csvm. Tekerőpatak 1888. ms. — Kozma János 5. sz. Alsófehérv. Olágirbó 1885. ms. — Kozsokár Tódor 13. sz. Csvm. Gyergyóholló 1886. ms. — Kurkó György tizedes, c. szakaszvezető 13. sz. Csikszentdomokos 1886. ms.

Az 1915. febr. 20-iki 130. számú veszteség lajstrom szerint: Nagy Mózes 10. sz. Udv. Zetelaka 1893. megsebesült.

(Folytatjuk.)

Izenet Székelyföldről az Alföldre.

Bizony a székelyt, ezer év óta Magyarország keleti határvédőjét, a mostani világháboruban pedig a világ legjobb katonáját, az Alföldön — ugyszólva — csak híreből ismerik...

Ha egy élő székelyt látnak, csodakép bámulják s a legtevesebb fogalmakról hull le ilyenkor a lepel.

Közelebből egy alföldi tanítónő érdeklődött a székelyek iránt — természetesen régi rossz szokás szerint otthon és nem itt, ahol megbecsülhetetlen tapasztalatokat gyűjthetnének évenként, legalább a nagy szünidőben...

Erről szól S. Hegyi Sándor, az igazi székely népköltő alábbi verse, mely háborus aktuálitása mellett — ismerteti a székelyt, azt a kiváló fajt, amilyen csak e bércecs hazában terem s akiből oly kevés van, hogy a legnagyobb magyarral szólva: még az apagyilkosnak is kegyelmet kellene kapjon...

Különbben a Hegyi verse így szól:

Egy alföldi tanítónőnek a székelyekről.

Hallott-e már a székelyekről Ön, Odalent a Nagymagyaralföldön?... Tudja-e hol laknak, a föld mék sarkába, Járt-e már hegyes-völgyes kis székely hazánkba?...

Ha e tájat látná, szíve elmerengne, Hegy-völgy milyen szépen váltakozik benne. Madárdalos erdők, kakukkfűves rétek, Vidám kedvet nyújtnak az ember szívének.

Hát a székely maga?... Milyen áldott ember: Dolgos, becsületes, vitéz is, hogyha kell! Igaz, hogy fufangos, de nem mindenkivel, — Kitűnő jó barát, csakhogy ismerni kell.

Hát a székely fiuk?... Azok ám vitézek!...

Az egész világon
csak most ismerték meg.
Retteg az ellenség,
ahol ezek járnak.
Olyan rettenetes dolgokat csinálnak.

Van egy székely brigád:
törzsgyökeres székely,
Fel van tűzve csakójukra
a halálfej...
Sturm-Brigád a neve,
halálfejes Brigád,
Ezek szakgatták szét
a muszkák táborát!

Olyan minden székely:
férfi, nő és gyermek,
Szíveikben lángol
a haza szeretet.
Áldozva a hazáért:
vért, vagyont, életet, —
Panasz nélkül türi
most is a sebeket...

Várunk egy szebb jövőt,
kérjük a jó Istent,
Hogy segítse meg a jó vitézeinket,
Hogy diadalmasan,
hamar visszatérve:
Mindenki övét ölelje keblére.

Ezek, kedves Nagysád!
Ezek a székelyek!
Akitet m stanig nem igen ismertek!
De most itt az idő!
S megmutassuk kézzel,
Megmutassuk ésszel,
hogy ki az a székely!...

Székelyudvarhely, 1915. július 8.

Siklódi Hegyi Sándor
82 ös szakaszvezető.

HIREK.

— **Új polgármester** került Székelyudvarhely város élére. E hó 6-án d. u. 3 órakor Dr. **Sebesi János** Udvarhelyvármegye alispánjának elnöklésével, a képviselőtestület: Dr. **Majthényi Miklós** vármegyei árvászeki ülnököt, egyhangulag a város polgármesterének választotta meg. Az új polgármester történelmi nevezetességű család leszármazottja. Nagy időkben vette át a székely anyaváros vezetését. Ugy a felsőbb hatóság jóakaratu támogatása, mint a város képviselőtestületének, polgárságának osztatlan bizalma veszi körül. Adja Isten, hogy ez a támogatás, ez a bizalom sokszoros erőt, kitartást nyújtson Dr. Majthényinek az évtizedes mulasztások helyreállításához, amelyek oly régen epedve várják az alkotni, teremteni tudó és akaró polgármestert Székelyudvarhely város élére! Meleg szeretettel köszöntjük az új polgármestert s mikor ezt tesszük, a legnagyobb elismeréssel emlékezünk meg **Soó Domokos** polgármester-helyettes komoly, férfias magatartásáról, mellyel lehetővé tette, hogy a választás egyhangulag történhessen. Ez az ő értékét mindnyájunk előtt csak emelte és a felsőbb hatóság méltánylását is szá-

mára biztosította. Legyenek székely testvéries egyetértésben! Irigység, visszavonás nélkül dolgozzanak a város közügyeinek talpra-állításán s részünkről a hála és elismerés nem fog késni. Isten segítse!

— Önkéntesek előléptetése.

Rothénary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gy. ezred parancsnoka Majoros István orvos-növ. c. őrmester — e. ö. orv.-növ. valóságos őrmesternek; Dr. **Ábrahám József**, **Bartalis Izsák** (tizedes), Dr. **Nagy Lajos**, **Ferenczy Pál** e. ö. önkénteseket — e. ö. c. szakaszvezetőknek; Dr. **Jodál Gábor**, Dr. **Éltés Zoltán**, **Kolláth Lajos**, Dr. **Balló Gáspár**, **Laurency Oszkár**, **Osváth Árpád**, **Soó Dénes**, **Vinczeff Pál**, **Simon Ferenc**, Dr. **Finkér Béla**, **Lónhártd Miklós**, **Gaál Ignác**, **Rácz János**, **Józsa Lajos**, **Rutzesdorfer Rudolf**, **Sucher Aladár**, **Szabó Elek**, **Pál Lajos**, **Balogh Béni**, **Anda József**, **Szenti Kálmán**, **Miskolczy László**, **Dénes János**, **Krecsák Gyula**, **Kovács Lajos**, Dr. **Fejér István** Pakot **Ferenc** e. ö. c. — e. ö. c. tizedeseknek; Dr. **Szentkovics János**, **Burda Rezső**, **Csiki Sándor**, **Smuk Antal**, Dr. **Kiss Jenő**, **Gyarmathy Pál** és **Varga Dénes** e. ö. c. — e. ö. c. őrmestereknek; Dr. **Gonda Tibor** e. ö. c. őrmestert — e. ö. c. tizedesnek; **Sárossi József** e. ö. c. — e. ö. c. őrmestert léptette elő.

— **Közügyülés.** A székelyudvarhelyi „Polgári önk. és segélyző-egylet” 1914. évi rendes közgyűlését 1915. júl. 18-án tartja meg, amelyre az egylet tagjai tisztelettel meghívattak. Ha a tagok kellő számban meg nem jelennének, azon esetben július 25-én a megjel. ntek határoznak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó 2. Titkári jelentés 1914. évről 3. Pénztár vizsgáló bizottság jelentése az évi számadásokról és a felmentvény megadás. 4. Könyvtár vizsgáló bizottság jelentése. 5. Leltári vizsgáló bizottság jelentése. 6. Tisztviselők lemondása és újráválasztása. 7. Indítványok, melyek azonban 8 nappal a gyűlés előtt beadandók. Székelyudvarhely, 1915. július 8. **Benedek Géza** egyl. titkár.

— Katonai előléptetések.

Rothénary Albert ezredes, a székelyudvarhelyi cs. és kir. 82. gy. e. parancsnoka **Rosmann Mór** egészségügyi altiszt, szakaszvezető — e. a. őrmesternek; **Knall András** szakaszvezető, c. őrmestert — val. őrmesternek; **Kertész Albert** szakaszvezető — sz. v. c. őrmesternek; **Benczédi Sándor** tizedest, **Dávid István** c. tizedest — tiz. c. szakaszvezetőknek; **Horovics Lázár** gy. c. tizedest — egészségügyi tizedesnek; **Biró Lajos** népf. gy. — tizedesnek; **Székely Jeckel Mihály**, **Bartos Gábor** c. őrmestert, **Bányász Antal**, **Csog Elek**, **Farkas János**, **Gábor Dénes**, **Kacsó Sándor**, **László Sándor**, **Lázár Izsák**, **Szöcs György** gyalogosokat, **Gergely Lajos**, **Rácz Albert** pót., **Fejér László**, **Bálint Szőke József**, **Hompot János** Péter, **Rosenfeld József**, **Nádudvari Antal**, **János György**

Pál, **Csiki Mihály Vilmos**, **Biró Tamás** népf. gy., **Csejesznyés Gergely**, **Sándor Izidor**, **Hirsch Miksa**, **Bodó László**, **Simon Dénes**, **Hódos József** gyal., **Menyhárt Mózes** pót. — őrmestert; **Szederjesi József**, pót., **Szőke Mihály**, **Tsmás János**, **Szeker József**, **Szőke József** gyal., **Szeles Sándor** népf. gyal. — címz. őrmestert léptette elő.

— **Halálozás.** **Demeter Dénes** Székelyudvarhely város nyug. tanácsosa életének 80-, boldog házasságának 43-ik évében július 3-án éjjel, hosszas szenvedés után meghalt. A régi jó táblabírákra emlékeztető öreg ur e hó 5-iki temetésén nagy közönség vett részt. Özvegye szül. **Fábián Ilona** szeretett hitvestársát, **Szabó András** ref. koll. igazgató és neje **Bokross Irén** apósát, illetve nevelő atyját gyászolja. — **Nagy Irma** 63 éves korában e hó 4-én délután meghalt. **Csanády Zalán** Nagy Ilona kir. ítélőtáblai bíróné igaz jó testvérét siratja.

— **A hűség és vitézség mintaképe.** A székely katonák önfeláldozó hűségéről és bátorságáról már legendák keltek a mostani háború folyamán és erről tanuskodik a következő levél is, amelyet egy ütegparancsnok legutóbb irt **Molnár Ágoston** gergyóujfalvi gazdaembernek, fia haláláról. A levél szövegét így hangzik:

„Kedves Uram és Asszonyom! Szomorú hirt kell önökkel tudatnom szegény jó Péter fiuk, nekem legkedvesebb altisztem, ki annyiszor mentett meg engem a haláltól, e hó 9-én **Zurávnó** galíciai városkánál, hazája iránt kötelességének teljesítésében súlyosan megsebesült. Gyalogági golyó hatolt gyomrába és másnap kilehelte hősi lelkét. Jajkoltunk helyezettük örök nyugalomra, de emléke a hazaszeretet, kötelességtudás és vitézség példaként fog élni szívünkben. Én tudom, hogy mit veszítettek benne, mert tíz hónapra keresztül volt legközelebbi környezetemben s alkalmam volt egyenes igaz lelkületéért, becsületes szívéért megszeretni, mint öcsémet s vakmerő bátorságát, önfeláldozó jellemét megcsodálni. Én biztosítom önöket, hogy nincs még egy ember, kit annyira szerettem és becsültem volna, mint a hősi halált halt fiukat. Szeretném fájdalmukban vigasztalni önöket, de nem hiszem, hogy egy ember gyenge ereje erre képes volna. De bízom Istenben, ki ily fiúval ajándékozta meg önöket, hogy benne vigasztalja is megfogják találni. És vigasztalja meg önöket az a tudat, hogy hazájáért hősiesszen küzdve esett el, magyar fiuk körében, szeretve egyként felebbvalóitól és társaitól. Én magam, midőn halálával és köszönettel adózom fiuk emlékének, kérem önöket, legyenek meggyőződve, hogy fájdalmukban igaz és őszinte részt veszek. Igaz hívük: Z... főhadnagy, ütegparancsnok.

— **Új gabona** vasuti szállításánál a Máv. fedett kocsit, ponyvát és tápoló helyiséget nem adhat. Az érdekeltek megfelelő mennyiségű ponyváról maguk kell gondoskodjanak, hogy az árukat saját érdekében megvédjék.

— **Az aratás és cséplés** idejére a katonai szolgálót teljesítő gazdák, gazdasági munkások, gépészek szabadágoltatnak. A szabadság a rapporton kérendő. Tartama 14 nap. Gazdasági munkáscsoportokat a kaszálás, aratási és cséplésmunkálatokra, huszas csoportokban szintén engedélyeznek. A kérdések az illetékes községi vagy városi elöljáróság által láttamozandók, illetve ezek útján a járási főszolgabírákhoz nyújtandók be, akik szükség esetén táviratilag intézkednek. A munkáscsoport elszállítás-ról, élelmezéséről — a kincstár által fizetendő élelmezési díj ellenében — a munkaadó köteles gondoskodni. A munkásoknak a helybeli szokások napszámbér fizetendő. Utazási költségek a gazdát nem terhelik. Részletesebb felvilágosítással a vármegyei gazdasági egyesületek, illetve gazdasági felügyelőségek díjtalanul és készséggel szolgálnak a gazdaközönségnek.

— **Honvédségi ruházatokra** — több ezer zabony, köppen, bekecs sib.-re — e hó 15. d. e. 9 óráig terjedő határidővel pályázat van hirdetve a m. kir. honvéd központi ruháthoz, hol és az iparkamara titkári hivatalában bővebben lehet tájékozódni.

— **Önként a harctérre.** **Sprencz** Rezső városi rendőrségi tisztviselő, a vármegyei vadásztársaság titkára, három gyermekes családapja, Székelyudvarhelyről tegnap elutazott a brassói 24-es honvédekhez, hogy minél előbb a harctérre mehessen. — **Tamás János** városi végrehajtó, nyug. esendőrőrmester pedig ma délután megy Csikszeredába hasonló célból. — **Barra Albert** gazdasízt is ugyan csak önként jelentkezett a haza védelmére. Isten segítse a derék székelyeket, kik mind a hárman a vadász-csapatához is jelentkeztek volt. **Sprencz** és **Tamás** e helyen mondanak Istenhozzádot azoknak, kiktől személyesen búcsút nem vehettek.

— **Désy Zoltán** holtteste lezart koporsóban Máramaroszigetre érkezett e hó 8-án. Végleges elhantolása a háború után lesz.

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében küzd. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország”-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL**
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyi